

Λογιοσύνη και παράδοση, παιδαγωγικές όψεις και διδακτικά προβλήματα της Ψαλτικής τέχνης

Αντώνης Κωνσταντινίδης* και Αθανάσιος Στογιαννίδης[^]

antkonst@hotmail.com

Κατά τη μελέτη και σπουδή της Ψαλτικής Τέχνης παρουσιάζεται διαχρονικά ένας διπλός χαρακτήρας. Αφενός, οι ειδικότερες θεωρητικές και ιστορικές της συνιστώσες συγκροτούν μία λόγια, επιστημονική υφή, η οποία και δικαιολογεί την ύπαρξη ενός οργανωμένου εκπαιδευτικού σχεδίου για την εκμάθησή της. Αφετέρου, η διαδικασία της ερμηνευτικής μίμησης του διδασκάλου και η αφομοίωση των ερεθισμάτων του λειτουργικού περιβάλλοντος αναδεικνύουν έναν λαϊκότροπο, παραδοσιακό χαρακτήρα που στηρίζεται παιδαγωγικά στη βιωματική προσωπική σχέση του μαθητή με τον δάσκαλο του. Γι' αυτόν τον κύριο λόγο, η ύπαρξη ιστορικά σχολών, ειδικευμένων στη διδασκαλία και την εκμάθηση της θεωρίας και της τεχνικής, λειτουργούσε πάντοτε και μόνο επικουρικά προς τη μουσική εκπαιδευτική πρακτική της ζωντανής πράξης του αναλογίου. Η αντίφαση αυτή που εκπορεύεται από τον λόγο και ταυτόχρονα παραδοσιακό χαρακτήρα της Ψαλτικής Τέχνης έχει άμεσες διδακτικές και παιδαγωγικές επιπτώσεις οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν υπό την οπτική της παιδαγωγικής επιστήμης. Η θεωρητική ανάλυση γενικότερων και ειδικότερων χαρακτηριστικών αυτού του σύνθετου όσο και ενδιαφέροντος παιδαγωγικού προβλήματος θα αποτελέσουν το αντικείμενο αυτής της ανακοίνωσης.

---

* Ο Αντώνης Ι. Κωνσταντινίδης, είναι διδάκτορας μουσικολογίας, εκπαιδευτικός και κριτικός μουσικής. Γεννήθηκε στην Καβάλα το 1972. Σπούδασε στα τμήματα Μαθηματικών και Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ.. Ως υπότροφος του Ι.Κ.Υ. και υπό την επίβλεψη του καθηγητή Γρηγόρη Στάθη εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ειδικότερη έρευνά του επικεντρώθηκε στη μουσικολογική μελέτη και μαθηματική τεκμηρίωση των λεπτών διαστημάτων στη θεωρία της ελληνικής μουσικής. Οι μουσικές του σπουδές περιλαμβάνουν επίσης τη θεωρία της δυτικής μουσικής (αρμονία, αντίστιξη και φούγκα), πιάνο και βυζαντινή μουσική, την οποία διδάχτηκε από τον Άρχοντα πρωτοψάλτη Χαρίλαο Ταλιαδώρο. Δίδαξε επί τετραετία Βυζαντινή μουσική και Μουσική Κριτική ως ειδικός επιστήμων στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ.. Ως μουσικοκριτικός, συνεργάστηκε από το 2000 και για μια δεκαετία, σε εβδομαδιαία βάση, με τις εφημερίδες «Μακεδονία της Κυριακής» και «Θεσσαλονίκη». Η ως τώρα δραστηριοποίησή του καταμετρά εκατοντάδες μουσικοκριτικά σημειώματα συναυλιών, οπερατικών παραστάσεων, σκηνικών παραγωγών, ηχογραφήσεων και κείμενα προβληματισμού. Το 2003 εκλέχθηκε τακτικό μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσικών και Θεατρικών Κριτικών. Υπηρετεί στην δημόσια εκπαίδευση ως καθηγητής μουσικής στο Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης.

[^] Ο Αθανάσιος Στογιαννίδης γεννήθηκε στην Καβάλα το 1977. Σπούδασε Θεολογία στο Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης απ' όπου και αποφοίτησε τον Ιούνιο του 1999 με βαθμό «άριστα» (9, 48). Κατόπιν συνεχίζοντας τις σπουδές του στο Α.Π.Θ. ειδικεύθηκε στην Παιδαγωγική με σύμβουλο Καθηγητή τον Ιωάννη Κογκούλη, λαμβάνοντας τον αντίστοιχο μεταπτυχιακό τίτλο ειδίκευσης τον Απρίλιο του 2003 με βαθμό «άριστα» (9, 93). Παράλληλα πραγματοποίησε ανεξάρτητη τριετή επιστημονική

έρευνα στο Ινστιτούτο Θρησκευτικής Παιδαγωγικής του Τμήματος Ευαγγελικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου της Βόννης, κατά τα έτη 1999 - 2002. Η έρευνα αναφερόταν στη σύγκριση θεωριών της παιδείας που θεμελιώνονται στην ορθόδοξη και στην προτεσταντική παιδαγωγική ανθρωπολογία. Η έρευνα αυτή κατέληξε στη συγγραφή διδακτορικής διατριβής με τίτλο «Σύγκριση θεωριών της παιδείας. Μία έρευνα για τη σχέση ανάμεσα στην Προτεσταντική και την Ορθόδοξη Θρησκευτική Παιδαγωγική». Η εν λόγω διατριβή εκπονήθηκε με σύμβουλο καθηγητή τον Michael Meyer-Blanck και κρίθηκε με βαθμό «*magna cum laude*» (άριστα), ενώ η προφορική εξέταση αξιολογήθηκε με βαθμό «*summa cum laude*» (άριστα με διάκριση). Τον Απρίλιο του 2003 έγινε η αναγόρευση του σε διδάκτορα του Πανεπιστημίου της Βόννης. Τον Ιούλιο του 2008 αναγορεύθηκε διδάκτορας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αφού υπέβαλε διατριβή με θέμα: «Η Διδασκαλία των Συμβόλων της Ορθόδοξης Καθολικής Εκκλησίας – Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση». Η Διατριβή αξιολογήθηκε με βαθμό «άριστα» (σύμβουλος καθηγητής Ιωάννης Κογκούλης). Υπηρέτησε, κατόπιν εξετάσεων του Α.Σ.Ε.Π., ως μόνιμος διορισμένος καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από τον Σεπτέμβριο του 2006 έως τον Ιανουάριο του 2013. Στις 17 Ιανουαρίου 2013 διορίστηκε στη βαθμίδα του Λέκτορα στο Τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ. με γνωστικό αντικείμενο «Σχολική Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία του Μαθήματος των Θρησκευτικών». Ο Αθανάσιος Στογιαννίδης είναι κάτοχος του διπλώματος πιάνου καθώς και των πτυχίων Αρμονίας, Αντίστιξης και Φούγκας. Μιλάει, αγγλικά σε επίπεδο Cambridge First Certificate και γερμανικά απταίστως. Είναι παντρεμένος με την Αθανασία Παπαευθυμίου και έχουν μία κόρη, την Αμαλία.